

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 30

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Kerb i vinterraps fra 1. november
- Efteråret er højsæson for at tage jordprøver

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Vi har rundet 20. oktober og dermed må efterafgrøder efter korn nedvisnes. Du skal dog huske, at der stadig skal være jorddække på markerne, hvis det er JB 1-4 (sandjorde) frem til 2. februar. Der er ikke nogen fuldstændig klar definition af hvornår, der er jorddække, men det kræver planterester på jordoverfladen og marken kan derfor ikke pløjes og tilsvarende. Se mere om dette i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 28.

Billede 1 Sent sået hvede. Marken er sået forud for store nedbørsmængder og store dele er slet ikke spiret frem. Foto: Per Skodborg Nielsen, SAGRO.

Kerb i vinterraps fra 1. november

Det er nu næsten tiden at få bekæmpet græsukrudt i vinterraps. Det er tilladt at anvende Kerb 400 SC i perioden 1. november til 31. december. Kerb 400 SC virker bedst når jordtemperaturen er under 10 °C. Jordtemperaturen er lige nu

omkring de 10 °C, følg jordtemperaturen i dit lokalområde på landbrugsinfo.dk.

Er der risiko for, at du ikke kan færdes på marken senere, hvis der kommer meget (mere) nedbør, vil det være bedre at køre nu, selvom temperaturen ikke er helt under 10 °C, hvis arealet er farbart nu. Mener du, at du kan køre senere, når temperaturen er mere fordelagtig, så afvendt den mere optimale temperatur.

Bekæmpelse af rapsjordloppens larve bør afsluttes nu og kan kombineres med både Kerb og Belkar.

Er rapsen endnu ikke behandlet med Belkar, bør det gøres, når der kan køres på marken. Belkar virker bedst ved 12-18°C, men har effekt helt ned til 2°C. Dosis afstemmes efter rapsens størrelse; 0,25 l/ha ved 2-5 blade og 0,5 l/ha ved 6 eller flere blade.

Tænk dig om, hvis rapsens overvintring er tvivlsom!

Både Kerb og Belkar begrænser afgrødevalget, hvis der bliver behov for omsåning i foråret.

- Belkar: der kan ikke etableres ærter og bønner ved omsåning
- Kerb: Efter grundig pløjning kan der etableres vårraps, ærter, majs og kartofler.

Dermed kan der kun etableres majs, kartofler og vårraps, hvis der er behandlet med både Kerb og Belkar, og der bliver behov for omsåning.

Efteråret er højsæson for at tage jordprøver

Af jordprøveteamet Henrik Clement, Thomas Lauridsen og Anne Høj

Efteråret er højsæson for jordprøver. Får du taget jordprøverne her i efteråret, er resultaterne klar til den kommende planlægning af sæsonen 2024, så du allerede får fuld valuta af analyserne næste år.

Tag jordprøver i efteråret

I løbet af efteråret og vinterperioden har du mulighed for at udtage jordprøver og ligeledes få kalket dine arealer, inden næste års afgrøde skal sås. Selvom jordprøveudtagning på hele arealet kan mærkes som en stor engangsudskrivning, bør du i stedet se omkostningen i forhold til de gødningsmidler og andre hjælpepestoffer, som du alligevel indkøber i løbet af en sæson. Af andre fordele ved et korrekt afstemt reaktionstal er bl.a. også:

- Optimeret næringsstofforsyning
- Styr på mangelsygdomme
- Udbyttegevinst
- Lerjord bliver mere tjenlig
- Vandingsbehovet mindskes

I tabel 1 er omkostningerne i forbindelse med udtagning af jordprøver opgjort for en ejendom på 100 ha. Det er beregnet for både de traditionelle jordprøver, vores standard GPS jordprøver, hvor der tages 2 prøver pr. ha samt en mere grovmasket GPS-model, hvor der kun tages 1 prøve pr. ha.

Tabel 1 Ejendom på 100 hektar. Priseksempel (2023-priser) på køb af jordprøver kontra pris eller værdi af andre produkter (Kilde: Planterådgiver Per Skodborg, SAGRO). Aktuelle priser for traditionelle, GPS og selvudtagne jordprøver ses på sagro.dk.

	Traditionelle jordprøver	GPS	GPS
	1 prøve pr. 5 ha	2 prøve pr. ha	1 prøve pr. ha
Antal prøver på 100 ha	20	200	100
Pris pr. prøve	235	125	150
Samlet pris for jordprøver	4.700	25.000	15.000
Kobbetal 4 stk. á 65kr	260	260	260
Grundbeløb for udtagning	935	935	935
Pris for kommentering (samt udarbejdelse af graduerings kort til GPS-opgaver)	0	0	0
Omkostninger i alt	<u>5.895,00</u>	<u>26.195,00</u>	<u>16.195,00</u>
Omkostninger pr. ha fordelt over 1 år	59,95	261,95	161,95
Omkostninger pr. ha fordelt over 5 år	<u>11,79</u>	<u>52,39</u>	<u>32,39</u>

Hvad svarer 11,79 kr. til?

- 2 kg mangansulfat
- 3 x 0,15 L sprede-klæbemiddel
- Eller 38 kg korn á 155 kr./hkg set over fem år (8 kg korn á 1,55 kr./kg pr. år)

Når man går fra traditionelle jordprøver til GPS-jordprøver, stiger prisen i ovenstående eksempel med hhv. 100 eller 200 kr. pr. ha, hvis det blot ses som en omkostning fordelt på ét år. Spares blot 0,5-1 ton kalk pr. ha dækker det omkostningen til GPS-jordprøverne, derudover skulle det også gerne komme til udtryk igennem mere ensartede marker. Det er baseret på kalkpriser oplyst af maskinstation i Holstebroområdet.

Når omkostningerne ikke er større, burde valget være let. Hvem har råd til at lade være?

Overvej GPS jordprøver

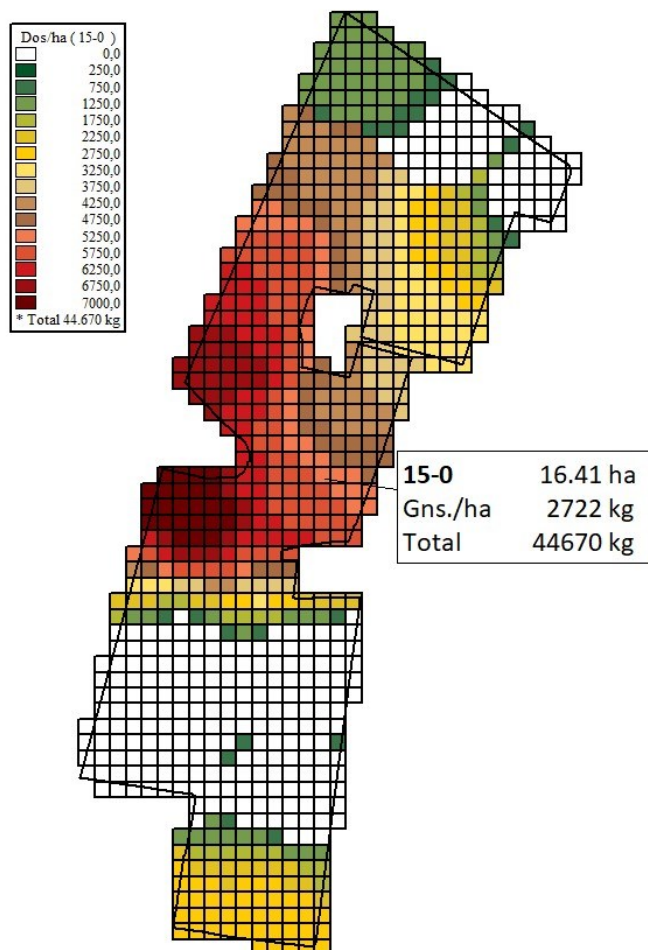
SAGRO har stor erfaring med håndtering af GPS jordprøver. En stor del af værdien ved at udtage GPS-jordprøver ligger i at få belyst, om områder i marken har større mangel på næringsstoffer end andre. I mindre områder i marken kan væksten være dårligere end på resten af arealet; dette kan evt. være et tegn på lavt reaktionstal og dermed større mangel på kalk end resten af arealet. Selv i marker, hvor det gennemsnitlige reaktionstal er passende, vil der ofte være mindre områder, hvor reaktionstallet er alt for lavt. Dette får du kun afdækket ved at udtage GPS-jordprøver. I figur 2 ses et kort med eksempel på variationen der findes ved GPS-baserede jordprøver.

Jordprøver består af ca. 16 stik fordelt på et givent areal. Ved traditionelle jordprøver vil det være tværs over marken, et gennemsnit vil normalt dække et areal på ca. 5 ha. Til GPS-jordprøver tages stikkene inden for ca. 2-5 meter og værdien vil dække et areal på ½-1 ha.

SEGES har i 2021 lavet en analyse på markniveau på et stort antal GPS-jordprøver for at få afdækket i hvor stor en procentdel af marker, der findes et reaktionstal under 5,5; se nærmere i tabel 2. Tabellen viser, at selv i marker med et passende Rt-gennemsnit, svarende til almindeligt udtagne jordprøver, findes en overraskende stor andel enkeltprøver med alt for lavt Rt under 5,5, som vil blive registreret i de finmaskede GPS jordprøver. Et område med meget lave reaktionstal kan få stor betydning for følsomme afgrøder, som bl.a. foderroer, vårbyg og lucerne. På sandjord tilstræbes at holde reaktionstallet mellem 5,7-6,1 for følsomme afgrøder.

Tabel 2 Markens Rt-niveau, gennemsnitligt Rt og andel af marker med mindst ét Rt under 5,5 (Kilde: Leif Knudsen, SEGES)

Markens Rt-niveau	Gennemsnitligt Rt	Andel af marker med min. ét Rt under 5,5 [%]
Alle	6,3	19
5,5-5,9	5,8	57
6,0-6,4	6,2	11
6,5-6,9	6,6	1

Figur 1 Kortet viser variationen i kalkbehovet baseret på de GPS baserede jordprøver. Ved GPS baserede jordprøve vil kalktildelingen varierer fra 0-7 t/ha. Tager man i stedet et gennemsnit over marken (som groft sagt svarer til traditionelle jordprøver) vil behovet være 2,7 t kalk/ha.

Kontakt din planterådgiver for vejledning inden du selv udtager jordprøver, så du får det gjort rigtigt. Jordspyd, følgeseddel og poser til at indsende jordprøverne til laboratoriet i, fås ved henvendelse i SAGROs huse. Vil du have SAGRO til at udtage dine jordprøver, eller vil du høre nærmere om GPS-jordprøver, så kontakt din planterådgiver eller en fra jordprøveteamet.

Anne Høj tlf. 7660 2184

Thomas Lauridsen tlf. 9629 6638

Henrik Clement tlf. 9629 6631